

7

TRAKTAT

o przyjaźni i współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Gruzji,

sporządzony w Tbilisi dnia 20 kwietnia 1993 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 20 kwietnia 1993 r. został sporządzony w Tbilisi Traktat o przyjaźni i współpracy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Gruzji w następującym brzmieniu:

TRAKTAT

**o przyjaźni i współpracy między
Rzeczpospolitą Polską a Republiką Gruzji**

Rzeczpospolita Polska i Republika Gruzji, nazywane dalej Stronami:

- przestrzegając celów i zasad Karty Narodów Zjednoczonych,
- potwierdzając zasady zawarte w Akcie końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Paryskiej Karcie Nowej Europy oraz w innych dokumentach współpracy europejskiej,
- przekonane o konieczności stworzenia sprawiedliwego i trwałego ładu na terytoriach państw uczestniczących w Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie,
- świadome wspólnoty ich interesów oraz współodpowiedzialności za pokój, bezpieczeństwo, porozumienie i współpracę na tym obszarze,
- deklarując wolę współdziałania na płaszczyźnie dwustronnej, jak i w ramach organizacji i instytucji międzynarodowych w celu rozwoju wszechstronnej współpracy,
- wyrażając przekonanie, że zasada dobrego sąsiedztwa powinna regulować stosunki między wszystkimi państwami — uczestnikami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie,
- pragnąc odtworzyć i wszechstronnie rozwinąć cenne wartości stosunków polsko-gruzińskich, odwołując się do tradycyjnej przyjaźni łączącej oba narody,
- dążąc do stworzenia podstaw dla przyjaznego współżycia i rozwoju bliskiej współpracy między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Gruzji,

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

1. Strony kształtują swoje stosunki w duchu wzajemnego szacunku, zaufania, równouprawnienia i partnerstwa opartych na prawie międzynarodowym, w szczególności na zasadach poszanowania suwerenności, nienaruszalności granic, integralności terytorialnej oraz nieingerencji w sprawy wewnętrzne.

2. W ramach organizacji i instytucji międzynarodowych Strony będą tworzyć sprzyjające warunki do rozwoju współpracy państw uczestniczących w Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Artykuł 2

1. Zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, Strony zobowiązują się rozwiązywać swoje spory wyłącznie środkami pokojowymi i potwierdzają, że powstrzymają się od użycia siły lub groźby jej użycia w stosunkach wzajemnych.

2. Każda ze Stron gwarantuje, że działalność jej sił zbrojnych będzie zgodna z prawem międzynarodowym, Kartą Narodów Zjednoczonych, Aktem końcowym Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Paryską Kartą Nowej Europy i innymi dokumentami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Artykuł 3

1. Stosownie do postanowień odpowiednich dokumentów Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie Strony będą współdziałać w celu utrzymania i umocnienia bezpieczeństwa w Europie i na Zakaukaziu.

2. Strony będą wprowadzać w życie uzgodnione ogólnoeuropejskie środki budowania zaufania i bezpieczeństwa. W razie potrzeby Strony uzgodnią dodatkowe środki tego rodzaju.

Artykuł 4

1. Strony będą aktywnie wspierać proces redukcji zbrojeń jądrowych oraz działać na rzecz całkowitego zakazu broni chemicznej.

2. Strony uważają, że realizacja Traktatu o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie oraz redukcja do stopnia wystarczającego do obrony będą sprzyjać utrwaleniu stabilności i bezpieczeństwa w Europie i na Zakaukaziu.

3. Strony będą współdziałać na rzecz umocnienia reżimu nierozprzestrzeniania broni masowej zagłady, zwłaszcza w Europie i na Zakaukaziu. W związku z tym Strony będą podejmować wysiłki na rzecz uniwersalizacji i umocnienia Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej i systemu pełnych zabezpieczeń Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej.

4. Strony podejmą wysiłki w celu zapewnienia kontroli obrotu materiałami, urządzeniami i technologiami, które mogą być wykorzystane do produkcji broni, o których mowa w ustępach 1 i 2.

5. W razie potrzeby Strony mogą układać swoje stosunki w innych sprawach z dziedziny wojskowości, na podstawie odrębnych umów.

Artykuł 5

1. W przypadku powstania sytuacji, która zdaniem jednej ze Stron może zagrażać utrzymaniu pokoju lub bezpieczeństwa na świecie, zwłaszcza gdy taka sytuacja dotyczy obu Stron, Strony niezwłocznie przeprowadzą stosowne konsultacje w celu znalezienia środków umożliwiających rozwiązanie tej sytuacji, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych.

2. W razie gdyby państwo trzecie lub państwa trzecie dokonały zbrojnej napaści na jedną ze Stron, druga Strona zobowiązuje się nie udzielać jakiegokolwiek pomocy i poparcia takiemu państwu lub państwom przez cały czas trwania konfliktu zbrojnego oraz będzie działać na rzecz uregulowania tego konfliktu, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych i dokumentami Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Artykuł 6

1. Strony będą rozwijać kontakty między organami państwowymi, łącznie z tworzeniem sprzyjających warunków dla rozwoju współpracy międzyparlamentarnej.

2. Spotkania szefów państw i rządów będą odbywać się w przypadku, gdy Strony uznają to za celowe.

3. Ministrowie spraw zagranicznych będą odbywać konsultacje w sprawach będących przedmiotem zainteresowania obu Stron.

Artykuł 7

1. Strony będą sprzyjać rozwojowi wzajemnie korzystnej współpracy gospodarczej, w tym handlowej, opartej na zasadach rynkowych, i zapewnią dogodne warunki dla takiej współpracy z uwzględnieniem ochrony inwestycji, technologii, praw patentowych i autorskich oraz wprowadzą odpowiednie uregulowania prawne w zakresie przepływu kapitałów, siły roboczej, towarów i usług.

2. Strony będą ułatwiać rozwój współpracy przedsiębiorstw państwowych i prywatnych oraz innych podmiotów gospodarczych. W szczególności będą popierać rozwój kooperacji inwestycyjnej i kapitałowej przedsiębiorstw polskich i gruzińskich, wykorzystując w pełni wszystkie dostępne środki promocji. Szczególna uwaga będzie skierowana na współpracę małych i średnich przedsiębiorstw.

3. Strony będą dokonywać wymiany doświadczeń oraz udzielać sobie pomocy szkoleniowej i innej w procesie budowania i doskonalenia gospodarki rynkowej.

4. Strony będą rozwijać i ułatwiać współpracę naukową i techniczną między obydwojma Państwami w celach pokojowych na zasadach równouprawnienia i wzajemnych korzyści, uwzględniając możliwości nowoczesnej nauki i techniki.

Artykuł 8

1. Strony przywiązują duże znaczenie do partnerskiej współpracy między regionami, miastami, gminami i innymi jednostkami terytorialnymi. Strony będą ułatwiać i popierać tę współpracę we wszystkich dziedzinach.

2. Strony kierują się we współpracy regionalnej Europejską konwencją ramową o transgranicznej współpracy między społecznościami i władzami terytorialnymi. Będą dążyć do włączenia tej współpracy do działalności odpowiednich instytucji regionalnych.

Artykuł 9

1. Strony będą współpracować w celu rozwoju i doskonalenia wzajemnych i tranzytowych połączeń transportowych i związanej z nimi infrastruktury we wszystkich dziedzinach transportu.

2. Strony będą podejmować kroki na rzecz modernizacji i doskonalenia połączeń telekomunikacyjnych,

w szczególności połączeń telefonicznych, telexowych i elektronicznego przekazywania danych.

3. Strony będą sprzyjać współpracy w dziedzinie transportu i łączności, zarówno w Europie, jak i w innych częściach świata. Ich właściwe organy będą zawierać odrębne umowy w tym zakresie, odpowiadające standardom i normom międzynarodowym.

Artykuł 10

1. Strony będą współdziałać na płaszczyźnie dwustronnej i wielostronnej w dziedzinie ochrony środowiska i racjonalnego wykorzystania zasobów naturalnych w celu przyczynienia się do zapewnienia trwałego bezpieczeństwa ekologicznego. Będą one rozszerzać, sprzyjać i tworzyć warunki do poprawy stanu środowiska, w tym wód i powietrza, gleb i lasów, oraz ochrony flory i fauny.

2. Strony będą uczestniczyć w tworzeniu zarówno regionalnej, jak i globalnej, skoordynowanej strategii ochrony środowiska.

Artykuł 11

1. Strony będą popierać wszechstronny rozwój współpracy w dziedzinie kultury, nauki i oświaty oraz będą stosować istniejące światowe i europejskie standardy określone w szczególności w konwencjach UNESCO i dokumencie krakowskiego Sympozjum Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie w sprawie europejskiego dziedzictwa kulturalnego.

2. Na podstawie istniejących między nimi umów i programów Strony będą intensyfikować i rozbudowywać wymianę kulturalną na wszystkich szczeblach. Będą w szczególności popierać współpracę między stowarzyszeniami twórców i artystów oraz instytucjami i organizacjami kulturalnymi oraz bezpośrednio kontakty pomiędzy polskimi i gruzińskimi twórcami i artystami.

Artykuł 12

1. Strony będą działać na rzecz rozwoju współpracy pomiędzy różnymi rodzajami szkół, uczelni oraz instytucji naukowych, między innymi poprzez wymianę uczniów, studentów i stypendystów.

2. Strony potwierdzają zamiar wzajemnego uznawania okresów studiów i dyplomów szkół i uczelni różnego szczebla oraz tytułów naukowych.

Artykuł 13

1. Strony potwierdzają swą gotowość do umożliwienia wszystkim zainteresowanym osobom pełnego

dostępu do języka i kultury drugiego państwa i będą popierać odpowiednie państwowe oraz prywatne inicjatywy i instytucje.

2. Strony będą w większej mierze popierać upowszechnianie literatury drugiego kraju.

3. Strony opowiadają się za rozszerzeniem możliwości nauki języka drugiego kraju w uczelniach i innych placówkach oświatowych. Dołożą one ponadto starań na rzecz rozszerzenia możliwości studiów polonistycznych i gruzinistycznych w uczelniach drugiego kraju.

4. Strony będą współpracować w delegowaniu nauczycieli, w kształceniu i doskonaleniu zawodowym pracowników dydaktycznych oraz w rozwijaniu i udostępnianiu pomocy naukowych.

Artykuł 14

1. Każda ze Stron będzie ułatwiać rozpowszechnianie prasy, książek i przekazów audiowizualnych drugiej Strony. Strony będą także współdziałać w dziedzinie radia, telewizji i agencji prasowych.

2. W celu promowania narodowego dorobku i osiągnięć w dziedzinie kultury, nauki i oświaty, a także dla wspomaganie współpracy w tych dziedzinach, Strony powołają ośrodki kultury i informacji, odpowiednio polski w Tbilisi i gruziński w Warszawie.

3. Ze względu na szczególną rolę młodego pokolenia w kształtowaniu wzajemnych stosunków między społeczeństwami obu Państw rządy Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Gruzji zawrą umowę o współpracy i wzajemnej wymianie młodzieży.

4. Strony będą udzielać poparcia rozwojowi kontaktów między obywatelami obu Stron, współpracy między organizacjami społecznymi, partiami politycznymi, związkami zawodowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, organizacjami sportowymi, fundacjami oraz innymi organizacjami i zrzeszeniami społecznymi.

Artykuł 15

1. Strony wypełniać będą obowiązki związane z przestrzeganiem praw człowieka oraz prawa osób należących do mniejszości narodowych, a także respektować powszechnie przyjęte standardy międzynarodowe, zawarte w szczególności w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka i dokumentach Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, przede wszystkim w dziedzinie ludzkiego wymiaru KBWE.

2. Strony podejmą niezbędne działania w celu realizacji prawa obywateli Rzeczypospolitej Polskiej pocho-

dzenia gruzińskiego oraz obywateli Republiki Gruzji pochodzenia polskiego do zachowania, wyrażania i rozwijania ich tożsamości etnicznej, kulturowej, językowej i religijnej bez jakiegokolwiek dyskryminacji i w warunkach pełnej równości wobec prawa.

3. Strony dążyć będą do stworzenia odpowiednich warunków do nauczania języka ojczystego osobom wymienionym w ustępie 2.

4. Strony uznają wolność wyznania za jedno z podstawowych praw człowieka i będą kierować się tą zasadą, gwarantując osobom wymienionym w ustępie 2 prawo posiadania i swobodnego dostępu do obiektów i miejsc kultu religijnego, a także prawo do wychowania religijnego.

Artykuł 16

1. Strony będą popierać wszechstronną współpracę w dziedzinie ochrony zdrowia i higieny sanitarnej, w szczególności w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób cywilizacyjnych i zakaźnych.

2. Strony dążyć będą do ściślej współpracy w dziedzinie pracy, ubezpieczeń i opieki społecznej.

Artykuł 17

1. Na podstawie odrębnych umów Strony będą tworzyć warunki dla obrotu prawnego w sprawach cywilnych, rodzinnych, karnych i administracyjnych.

2. Strony współpracować będą w zwalczaniu zorganizowanej przestępczości, terroryzmu, przestępczo-

ści gospodarczej, nielegalnego handlu narkotykami i bronią oraz nielegalnego handlu dziełami sztuki, bezprawnych naruszeń bezpieczeństwa cywilnej żeglugi powietrznej i morskiej, wytwarzania i wprowadzania do obiegu fałszywych środków płatniczych, a także nielegalnej imigracji.

Artykuł 18

Niniejszy traktat będzie zarejestrowany w Sekretariacie Narodów Zjednoczonych zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 19

1. Niniejszy traktat podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi jak najszybciej w Warszawie.

2. Niniejszy traktat zostaje zawarty na okres 10 lat. Po tym terminie jego ważność ulega automatycznemu przedłużeniu każdorazowo na okres pięcioletni, jeżeli żadna ze Stron nie wypowie go w drodze notyfikacji najpóźniej na rok przed upływem danego okresu.

Sporządzono w Tbilisi dnia 20 kwietnia 1993 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i gruzińskim, przy czym oba teksty mają jednakową moc.

Za Rzeczpospolitą Polską

Za Republikę Gruzji

A. Ananicz

M. Chikvaidze

Po zaznajomieniu się z powyższym traktatem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

— został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,

— jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,

— będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 12 lipca 1993 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*